

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Martiny Borovcové a soudců JUDr. Romany Novákové a Mgr. Ing. Borise Nypla ve věci

žalobkyně: **Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.**, IČO 49241494
sídlem Sokolovská 394/17, 186 00 Praha 8 Karlín

proti
žalované: **ZS Vilémov, a.s.**, IČO 00123170
sídlem Vilémov 227, 582 83 Vilémov
zastoupená advokátkou JUDr. Sylvíí Sobolovou, Ph.D.
sídlem Jungmannova 745/24, 110 00 Praha 1

o zaplacení částky 2 120 609 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 22. 9. 2022
č. j. 8 C 8/2022-179

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu **se** ve výroku I **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 2 120 609 Kč s úrokem z této částky od 23. 4. 2012 do zaplacení ve výši referenční sazby stanovené ve Sdělení Evropské komise 2008/C 14/02 s připočtením jednoho procentního bodu, přičemž ke změně úrokové sazby dochází po uplynutí každého následujícího roku a úroky narostlé v předcházejícím roce jsou v každém následujícím roce úročeny sazbou platnou v době přepočtu, a se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25 % z částky 2 120 609 Kč za dobu od 20. 5. 2021 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení před okresním i krajským soudem ve výši 221 865,70 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Označeným rozsudkem okresní soud zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované zaplatit žalobkyni částku 2 120 609 Kč s úrokem z této částky od 23. 4. 2012 do zaplacení ve výši referenční sazby stanovené ve Sdělení Evropské komise 2008/C 14/02 s připočtením jednoho procentního bodu, přičemž ke změně úrokové sazby dochází po uplynutí každého následujícího roku, a úroky narostlé v předcházejícím roce jsou v každém následujícím roce úročeny sazbou platnou v době přepočtu, a se zákonným úrokem z prodlení z této částky za dobu od 20. 5. 2021 do zaplacení (výrok I). Žalobkyni uložil nahradit žalované k rukám advokátky náklady řízení ve výši 89 603 Kč do 15 dnů od právní moci (výrok II).
2. Mezi účastnicemi nebylo sporným, že žalovaná dne 25. 10. 2011 podala žádost o podporu pojištění plodin a hospodářských zvířat poskytovanou žalobkyní, jejíž součástí bylo čestné prohlášení žalované o tom, že údaje uvedené v žádosti jsou pravdivé a že splňuje všechny podmínky pro poskytnutí podpory (dále jen „Žádost“). Poskytování podpory v daném programu se řídilo Zásadami pro poskytování finanční podpory pojištění PGRLF, a. s., č. j. 5177/10 (dále jen „Zásady“) a výkladovým listem k Pokynům PGRLF, s jejichž obsahem byla žalovaná rovněž seznámena. Právním základem tohoto programu bylo nařízení Komise (ES) č. 1857/2006 ze dne 15. 12. 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na státní podporu pro malé a střední podniky působící v produkci zemědělských produktů a o změně nařízení (ES) č. 70/2001 Úř. Věst. L 358, 16. 12. 2006, s. 3. Žadatelem o podporu nebo příjemcem podpory mohla být pouze taková osoba, která splňovala atributy podniku spadajícího do kategorie malých nebo středních podniků. Tedy podnik zaměstnávající méně než 250 osob a jehož roční obrat nepřesahuje 50 mil. EURO nebo jehož bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje korunový ekvivalent částky 43 mil. EURO (dále jen „MSP“; bod A.1.1. ve spojení s A.1.2.b/ Zásad).
3. Na základě této Žádosti byla mezi účastnicemi dne 5. 4. 2012 uzavřena Smlouva o poskytnutí finanční podpory pojištění (dále jen „Smlouva“; § 269 odst. 2 obč. zák.), jejíž nedílnou součástí byly Zásady a na jejímž základě žalobkyně dne 23. 4. 2012 poskytla žalované jednorázovou finanční podporu ve výši 2 120 609 Kč. Podle názoru žalobkyně musela žalovaná splňovat postavení MSP nejen při podání Žádosti, ale i v okamžiku uzavření Smlouvy. To žalovaná počínaje rokem 2012 porušila v důsledku začlenění do konsolidačního celku společnosti AGROFERT HOLDING, a. s., IČO 26185610 dle výroční zprávy žalované za rok 2010 a zprávy o vztazích mezi ovládanou a ovládající osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou pro účetní období od 1. 5. 2010 do 31. 12. 2010 dle § 66a odst. 9 obč. zák. (č. l. 77, 83 an. spisu). A sice, jediný akcionář žalované ZZN Havlíčkův Brod a. s. (nyní Cerea, a. s.) byl od roku 2010 součástí koncernu společnosti AGROFERT. Proto se žalobkyně dle čl. 5.2 Smlouvy po předchozí marné výzvě soudně domáhá po žalované vrácení celé neoprávněně čerpané finanční podpory spolu s úrokem ve výši dle Sdělení Evropské komise 2008/C 14/02 a s úrokem z prodlení v zákonné sazbě.
4. Žalovaná namítla, že výkon práva žalobkyně se značným časovým odstupem od čerpání dotace je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku a že smluvní ujednání o sankcích v čl. 5.2 Smlouvy je neurčité. Především však oponovala u ochranného období. Pokud podnik ke dni účetní závěrky zjistí, že počet jeho zaměstnanců za dané roční období překročil v jednom či druhém směru prahy pro počty pracovníků nebo finanční prahy, nepovede tato skutečnost ke ztrátě či získání postavení MSP či mikropodniku, jestliže tyto prahy nejsou překročeny po dobu dvou po sobě jdoucích účetních období. Žalovaná měla postavení MSP k datu Žádosti a i k datu uzavření Smlouvy, neboť k 5. 4. 2012 ji chránilo dvouleté přechodné období, během kterého podniku (žalované) náleží postavení MSP přesto, že fakticky prahové hodnoty překročila. Dle přesvědčení žalované dvouleté ochranné období počalo až od 31. 12. 2010 (datum sestavení účetní závěrky za rok 2010) a poté skončilo 31. 12. 2012. Naproti tomu žalobkyně vázala počátek ochranného období k datu

1. 1. 2010. Kromě neshody v počátku ochranného období se účastnice lišily v tom, zda postavení MSP musela žalovaná mít nejen jako žadatelka o podporu, nýbrž i v okamžiku uzavření Smlouvy jako příjemce podpory.
5. Rovněž žalovaná vznesla námitku promlčení nároku žalobkyně v promlčecí době, jejíž prodloužení na 10 let účastnice písemně sjednaly v čl. 6.1 Smlouvy (§ 401 obch. zák.). Okresní soud této námitce nepřisvědčil, neboť promlčecí doba začala běžet ve vazbě na doručení písemné výzvy žalobkyně k vrácení podpory dnem 26. 1. 2021 (čl. 5.2 Smlouvy) a do podání žaloby 12. 1. 2022 neuběhla.
 6. Poté okresní soud řešil počátek dvouletého ochranného období u MSP. Přiklonil se k verzi žalované, jež počátek vázala na den, k němuž sestavila roční účetní závěrku, tzn. k 31. 12. 2010. Konstatoval, že Smlouva včetně Zásad a Výkladového listu návod k výkladu textu „po dobu dvou po sobě jdoucích účetních období“ ničeho neobsahovala. Text do Smlouvy převzala žalobkyně z přílohy č. 1 Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. 8. 2008. Žalovaná postavení MSP pozbyla v průběhu roku 2010 a dle názoru okresního soudu by postřádalo smysl, aby u ní ochranné období počalo běžet dříve, než byla sestavena konečná roční účetní závěrka. Protože žalovaná měla splňovat status MSP i k datu uzavření Smlouvy, kdy jí nárok na podporu vznikl a k 5. 4. 2012 jej splňovala, okresní soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
 7. Proti rozsudku podala odvolání žalobkyně. Vytýkala nesprávné právní posouzení otázky počátku běhu dvouletého přechodného období pro splnění podmínky MSP v době uzavření Smlouvy. Zásadně nesouhlasila, že by Smlouva obsahovala ve vztahu k posuzování splnění podmínky MSP žalovanou jakékoli nejasnosti (viz čl. 2.2 Smlouvy a Zásady a Výkladový list jako příloha a nedílná součást Smlouvy). Tyto dokumenty přesně odkázaly na právní základ posuzování podmínky MSP uvedený v Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008. Platí, že přechodným obdobím jsou dvě po sobě jdoucí období a ve smyslu cit. Nařízení se jedná o dvě účetní období, v nichž jsou překročeny prahy v počtu pracovníků nebo finanční prahy. V řízení bylo prokázáno, že žalovaná překračovala oba prahy již v účetním období předcházejícím poslednímu schválenému účetnímu období před uzavřením smlouvy, tj. v účetním roce 2010. To značí, že dvě po sobě jdoucí účetní období byla naplněna roky 2010 a 2011 a od 1. 1. 2012 žalovaná pozbyla status MSP. Z toho, že hodnoty jsou brány v potaz ode dne účetní závěrky (31. 12. 2010), nelze učinit závěr, že musí přechodné období začít běžet až po tomto účetním období, ač v něm podnik prahy pro MSP překročil. Žalovaná si musela být již od okamžiku propojení se společností AGROFERT, a. s., vědoma, že prahy MSP dalece překračuje. Žalobkyně přechodné období vykládá konstantně způsobem, který v řízení osvědčila a který je opřen o výklad Evropské komise v Uživatelské příručce k definici malých a středních podniků. Žalobkyně navrhla prvoinstanční rozsudek změnit.
 8. Dále žalobkyně na podporu své argumentace poukázala na rozhodnutí jiných soudů ve skutkově téměř shodných věcech (rozsudek Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 2. 6. 2022 č. j. 4 C 13/2022-143 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka Tábor ze dne 13. 10. 2022 č. j. 15 Co 211/2022-201, dále rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 19. 10. 2022 č. j. 29 C 16/2022-209 a též rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 22. 3. 2023 ve věci sp. zn. 25 Co 25/2023).
 9. Žalovaná ve vyjádření navrhla rozsudek potvrdit jako věcně správný. Žádné nepravdivé nebo neúplné informace o svém právním postavení žalobkyni nikdy nesdělila. V okamžiku podání Žádosti nesporně byla MSP a ze Smlouvy ani ze Zásad nevyplývala povinnost si toto postavení udržet i k okamžiku uzavření Smlouvy. Navíc ve skutečnosti podmínku MSP splňovala i po celý rok 2012 díky dvouletému přechodnému období. Vlastnická struktura žalované byla zcela transparentní, což vylučovalo možnost omylu žalobkyně. Dle

přesvědčení žalované je případné právo na vrácení vyplacené podpory již promlčeno a výkon práva žalobkyně na vrácení podpory v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, pročež nepoživá právní ochrany (§ 265 obch. zák.). Jelikož k faktickému překročení prahových hodnot došlo u žalované během roku 2010, je první účetní závěrkou, z níž si žalovaná mohla definitivně ověřit překročení prahů, až účetní závěrka zpracovaná ke dni 31. 12. 2010 a až od tohoto data začalo běžet dvouleté přechodné období. Účelem ochranného období je ověřit, že překročení prahových hodnot nebylo pouze dočasným výkyvem. Zmiňovaná Uživatelská příručka není právním předpisem a neposkytuje ani závazný výklad evropského práva, nadto byla vydána až v roce 2015. Podle názoru žalované nebyl čl. 4 odst. 1 přílohy Nařízení součástí smluvního závazku účastnic, popřípadě jej žalobkyně vykládá chybně.

10. Žalovaná nadále brojila proti závěru, že měla právní povinnost udržet si postavení MSP i v okamžiku uzavření Smlouvy a nikoli jen v okamžiku, kdy podala Žádost o podporu a podepsala čestné prohlášení. Dále namítla, že požadovaný úrok z Podpory byl v čl. 5.2 Smlouvy sjednán neurčitě.
11. Za příléhavé pro posouzení dané věci označila žalovaná usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 8. 2018 sp. zn. II. ÚS 2102/18 (týkalo se trestní věci – pozn. odvolacího soudu), podle něhož je při výkladu dotační smlouvy třeba především posuzovat, „zda jednání stěžovatele bylo v rozporu se smlouvou o poskytnutí dotace. Pokud závěry soudů vedly k výkladovým pochybnostem, měly tyto pochybnosti posoudit ve prospěch stěžovatele, ne naopak a neprávem jej kriminalizovat“.
12. A k nejednotnosti soudní praxe při rozhodování v obdobných věcech odkázala na jiné rozhodnutí Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 22. 9. 2022 č. j. 15 C 24/2022-262 (věc u zdejšího soudu projednána pod sp. zn. 47 Co 221/2023) a rozsudek Okresního soudu v Domažlicích ze dne 15. 11. 2022, č. j. 7 C 143/2022-108 (pozn. odvolacího soudu: dle protokolu o jednání před Krajským soudem v Plzni dne 22. 3. 2023 byl pod sp. zn. 25 Co 25/2023 zčásti změněn a žalobkyni tak zcela vyhověno – viz č. l. 248 spisu).
13. Krajský soud po zjištění, že odvolání je přípustné (§ 201 o. s. ř.), obsahuje podstatné náležitosti (§ 205 o. s. ř.), bylo podáno oprávněnou osobou a včas (§ 201, § 204 o. s. ř.), přezkoumal prvoinstanční rozsudek i jemu předcházející řízení při nařízeném jednání. Odvolání žalobkyně shledal opodstatněným.
14. Krajský soud se ztotožnil se závěry okresního soudu o skutkovém stavu věci. Pouze pro stručnost zde odkazuje na srozumitelné odůvodnění prvoinstančního rozsudku. Okresní soud rovněž správně vymezil sporné otázky mezi účastnicemi. K právnímu posouzení věci krajský soud uvádí následující.
15. Krajský soud sdílí právní závěr okresního soudu, že i v době uzavření Smlouvy o poskytnutí finanční podpory pojištění musela žalovaná splňovat statut MSP. Žadatel a Příjemce ve smyslu Zásad je tatáž osoba se stejnými povinnostmi. Každá individuální platba poskytnutá jako dotace je výsledkem procesu, který má několik fází (žádost o podporu; posouzení žádosti; uzavření smlouvy; výplata finančních prostředků). Tomuto dotačnímu systému odpovídal mechanismus nastavený v Zásadách pro poskytování finanční podpory pojištění. Zásady užívají termíny Žadatel i Příjemce v závislosti na tom, o jakou fázi dotačního řízení se jedná a o jakou situaci jde, z důvodu rozlišení postavení dané osoby v jednotlivých fázích dotačního procesu. Přirozeně jde stále o tyž právní subjekt, jehož označení se po čerpání dotace změní ze Žadatele na Příjemce (k tomu blíže str. 4 odůvodnění prvoinstančního rozsudku s výčtem příslušných článků Zásad). Jestliže Zásady kladou určité podmínky pro Žadatele, neznamená to, že pokud se v rámci řízení o podporu dostane Žadatel do postavení Příjemce, bez další ztrácí povinnosti kladené na Žadatele. Ze znění bodu A.1.1., A.1.2. Zásad, ani z jiného bodu neplyne časové omezení být MSP pouze v době podání Žádosti

- a čestného prohlášení, o čemž je přesvědčena žalovaná. Žalovaná v textu Smlouvy prohlásila, že splňuje k okamžiku jejího podpisu všechny podmínky uvedené v Zásadách a odpovídá za pravdivost a úplnost údajů (čl. 4.1). Rovněž zcela správné je právní posouzení námítky promlčení okresním soudem, k němuž lze pro stručnost odkázat na bod 5 odůvodnění napadeného rozsudku.
16. Za správné však již nelze považovat právní posouzení, odkdy počalo běžet dvouleté přechodné období, během něhož žalované zůstalo zachováno postavení MSP dle článku 4 odst. 1 a 2 přílohy č. 1 Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. 8. 2008, jež je citován v Zásadách a Výkladovém listu (nedílná příloha Smlouvy). V souzené věci bylo skutkově zcela nepochybné, že ke dni 1. 5. 2010 žalovaná přestala patřit do kategorie MSP. Tento status jí však zůstal zachován do doby, než překročila stanovené prahy ve dvou po sobě jdoucích účetních obdobích. Základním smyslem tohoto časového termínu bylo po vymezení podniků použitím daných ukazatelů s maximálním limitem stanovit, po jakou dobu jim „chráněné“ postavení MSP ještě zůstane zachováno poté, co stanovené prahy překročí. Žalovaná v obou směrech prahy překročila již v roce 2010 a není logická její úvaha, že počátek dvouletého ochranného období by měl být vázán až na zjištění překročení prahů z roční účetní závěrky, kterou sestavila ke dni 31. 12. 2010. Jestliže je v textu normy, že „stropy nejsou překročeny ve dvou po sobě jdoucích účetních obdobích“, není rozumného důvodu z těchto období vylučovat první účetní období, v němž nebyly prahy dodrženy. V opačném případě by to totiž znamenalo, že tato restriktivní výjimka platí po dobu tří let, k čemuž úmysl zákonodárce nesměřoval. Vzhledem k tomu činí odvolací soud právní závěr, že žalovaná ztratila status MSP ke dni 31. 12. 2011, neboť stanovené prahy byly v jejím případě překročeny již pro rok 2010 a stejně tak v následujícím účetním období roku 2011.
 17. Lze tedy shrnout, že žalovaná v roce 2012 již nesplňovala statut MSP ve smyslu Doporučení. Dle čl. A.1.1., A.1.2. Zásad šlo o jednu z obligatorních podmínek pro získání podpory, která musela platit i v době uzavření Smlouvy a která byla právním titulem pro výplatu prostředků. Pokud žalovaná podpisem Smlouvy dne 25. 4. 2012 deklarovala, že jí podpora náleží, odpovídá za správnost údaje a při jeho nepravdivosti je povinna poskytnutou podporu vrátit, neboť porušila svou povinnost ze závazkového vztahu (čl. 5.2 Smlouvy, bod A.3.2. Zásad). Smlouva byla uzavřena jako inominační a účastnice v ní dostatečně určily předmět svých závazků včetně dohody o způsobu umožňujícím dodatečné určení výše úroku (§ 269 odst. 2, 3 obch. zák.). Okolnost, že od poskytnutí dotace už uplynula poměrně značná doba, neznamená, že by měl být žalobkyni odepřen výkon tohoto práva pro šikanózní nebo nepoctivý přístup k žalované ve smyslu ust. § 265 obch. zák.
 18. S přihlédnutím k uvedenému odvolací soud napadený rozsudek postupem podle § 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. změnil a žalované uložil finanční prostředky vrátit spolu s úrokem a se zákonným úrokem z prodlení, jak jsou specifikovány ve výroku tohoto rozsudku.
 19. Podle § 224 odst. 2, § 142 odst. 1 o. s. ř. bylo rozhodnuto o nákladech řízení před soudy obou stupňů. V řízení zcela procesně úspěšná žalobkyně má vůči žalované právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení.
 20. Ty jsou v řízení před okresním soudem představovány zaplaceným soudním poplatkem ve výši 106 031 Kč, paušální náhradou za 8 úkonů po 300 Kč dle § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb. a cestovními výdaji v souvislosti s účastí žalobkyně na jednáních okresního soudu dne 21. 6. 2022 a 15. 9. 2022 v celkové výši 4 231,32 Kč (dle vyhl. č. 511/2021 Sb. ujetu celkem 592 km při průměrné spotřebě 5,5 l/100 km, ceně benzínu Natural 95 44,50 Kč/litr a základní sazbě náhrady 4,70 Kč/km). Celkem za řízení v tomto stupni žalobkyni náleží 112 662,32 Kč. A v řízení před krajským soudem sestávají z náhrady za zaplacený soudní poplatek v téže výši 106 031 Kč, dále z paušální náhrady za 5 úkonů po 300 Kč dle cit. vyhlášky a cestovních výdajů ve výši 1 672,38 Kč (dle vyhl. č. 467/2022 Sb. ujetu týmž

osobním automobilem celkem 224 km při výše uvedené průměrné spotřebě, ceně paliva 41,20 Kč/litr a základní sazbě náhrady 5,20 Kč/km). Dne 18. 4. 2023 se žalobkyně účastnila též jednání odvolacího soudu v další věci mezi týmiž účastníky vedené pod sp. zn. 47 Co 21/2023, cestovné jí pochopitelně náleží pouze jednou a přiznáno bylo v této věci.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.). Dovolání lze podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu prostřednictvím Okresního soudu v Havlíčkově Brodě k Nejvyššímu soudu v Brně.

Hradec Králové 18. dubna 2023

JUDr. Martina Borovcová v. r.
předsedkyně senátu